

Inovace bakalářského studijního oboru Aplikovaná chemie

<http://aplchem.upol.cz>

CZ.1.07/2.2.00/15.0247

Tento projekt je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním
rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA OLOMOUČ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Moderní systémy řízení jakosti

doc., RNDr. Jiří Šimek, CSc.

Tekro, a.s Uničov

Obsah přednášek

- 1. Úvod do problematiky. Století jakosti. Vývoj pohledu na jakost.
- 2. Standardně používané nástroje řízení jakosti. Sedm základních nástrojů jakosti
- 3. Společné znaky všech systémů jakosti
- 4. Legislativně povinné systémy jakosti I.–jakost ve farmacii
- 5. Legislativně povinné systémy jakosti II. Řízení rizik pro jakost
- 6. Legislativně povinné systémy jakosti III. - Kvalifikace a validace Kvalifikace a validace zařízení a procesů obecně. Typy kvalifikací a validací
- 7. Legislativně povinné systémy jakosti IV. - Validace analytických metod. Parametry validace. Dokumentace validace analytické metody.
- 8. Legislativně povinné systémy jakosti V. - Jakost v potravinářství a zemědělské prvovýrobě
- 9. Dobrovolné systémy jakosti I. - HACCP jako mezinárodně uznávaný systém jakosti ve výrobě potravin.
- 10. Dobrovolné systémy jakosti II. - Koncepce managementu jakosti na bázi ISO norem.
- 11. Dobrovolné systémy jakosti III. - Jakost ve zkušebních a zdravotnických laboratořích.
- 12. Lidské zdroje v jakosti. Celofiremní působnost systému jakosti. Role managementu.
- 13. Prověrky systému jakosti - Druhy prověrek – prověrky externí a interní, metodologie auditu, vlastnosti auditora.

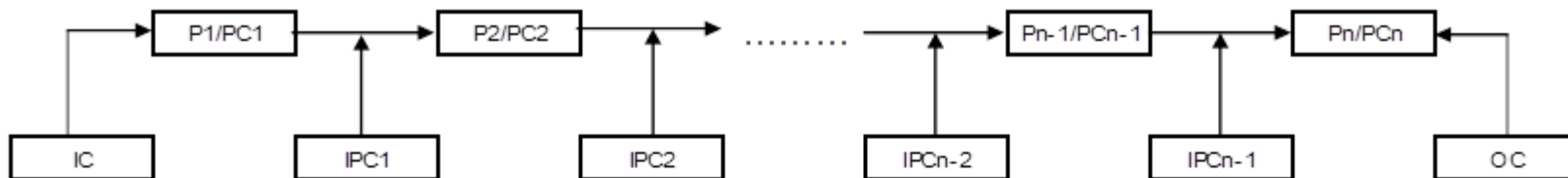
Historie systémů jakosti

<u>doba</u>	<u>typ modelu SJ</u>	<u>charakteristika SJ</u>
1900	modely řemeslné výroby	kontrola zákazníkem
1920	výrobní proces s technickou kontrolou	technická kontrola
1940	výrobní proces s výběrovou kontrolou	statistické metody technické kontroly
1960	modely VP se zpětnovazebnou regulací	CW (company wide) QC
1975	modely VP na bázi neustálého zlepšování	TQM, EQM, GQM
1985	modely dokumentovaných procesů (prevence problémů) rovněž veškeré současné farmaceutické a potravinářské SJ	ISO 9000+, IATA VDA 6.x QS 9000+ GCL, GLP GMP, (cGMP), GPCL GDP HACCP, BRC, GMP+, IFS aj.

Princip dokumentovaných VP

= vesměs mají procesní charakter, založený na teorii:
standardní vstup + dokumentovaně standardní
proces

= **standardní výstup**

Vysvětlivky: Pn   n-tý proces
PCn   n-tá procesní kontrola
IC/OC   vstupní (Input)/výstupní (Output) kontrola
IPC   mezioperační (In-Process) kontrola

Nejčastěji používané SJ v oblasti chemie

- Chemická výroba a chemický průmysl - ISO 9001, 14001, 22001
- Farmaceutická výroba – GMP, (cGMP)
- Kosmetická výroba – ISO 22716
- Výroba potravin – HACCP, GMP+, IFS aj.
- Zkušební laboratoře – ISO 17025
- Zdravotnické laboratoře – ISO 15189
- Certifikační organizace – ISO 17021

Legislativní dělení systémů jakosti

- Systémy legislativně povinné
  - zajištění takové výroby, kde spotřebitel (klient) není kompetentní posoudit produkt
    - patří mezi ně:
      - farmaceutická výroba
      - potravinářství
      - výroba kosmetiky
- Systémy dobrovolné
  - ostatní oblasti výroby a služeb
  - patří mezi ně: ISO 9000+, BRC, Kaizen, TQM, GQM

SJ dobrovolné

jejich cílem je:

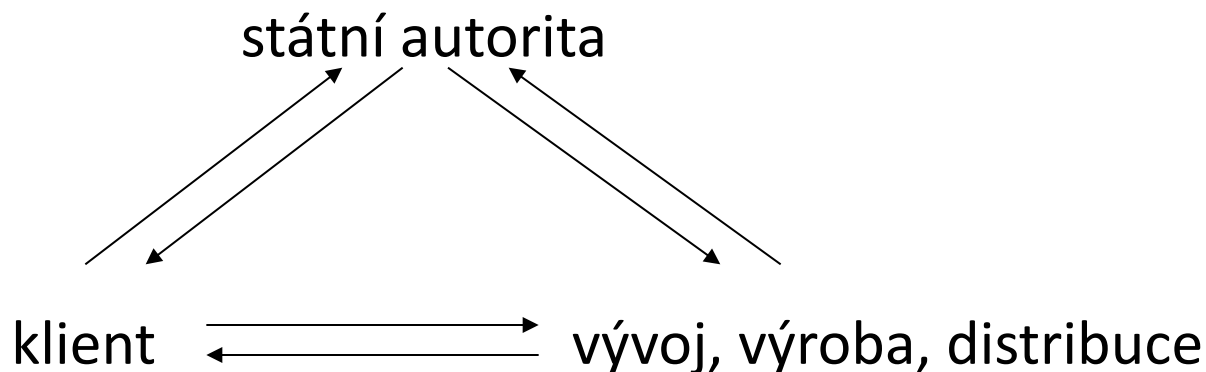
- prokázat klientovi standardní kvalitu produkce
- společnými znaky takových SJ jsou:
  - orientace na zákazníka
  - neustálé zlepšování
  - zapojení všech zaměstnanců
- použití v oborech, kde zákazník sám je schopen posoudit kvalitu nabízeného produktu (služby)

klient $\longleftrightarrow$ vývoj, výroba, distribuce

SJ legislativně povinné

- ochrana klienta před nesvědomitým výrobcem (jakási „nesvéprávnost“ klienta)
- ochranu přebírá **státní autorita** zákonným nařízením
- společnými znaky takových SJ jsou:
  - standardnost produkce
  - efektivnost systematické kontroly
  - povinnost prokázání „zvládnutého stavu“ výroby

Literatura

- Nenadál, J., a kol: Moderní systémy řízení jakosti, Management Press, Praha 2008.
- Imler Ken: Strategické systémy kvality. Lévy - ikvalita Pardubice 2008.
- Kolektiv: Plánování a neustálé zlepšování jakosti, Computer Press, 2001.
- Veber J. a kol.: Řízení jakosti a ochrana spotřebitele, Grada Publishing.
- ČSN EN ISO/IEC 17025; ČSN EN ISO 15189
- Legislativní zdroje na stánkách SÚKL, ÚSKVBL, MZd, MZe, ČIA